

Uporaba polavtomatskega defibrilatorja (AED) pri temeljnih postopkih oživljanja

**Gorazd Bregant,
diplomirani zdravstvenik**

Uvod

Nudenje prve pomoči nenadno obolelim in poškodovanim je ena pomembnejših dolžnosti nas vseh. Na situacije, ko moramo pomagati, lahko naletimo na vsakem koraku. Če se naše življenje odvija v okolju, kjer je stopnja tveganja za nastanek bolezni ali poškodb še večja, je nujno potrebno pridobiti znanja nudenja prve pomoči na višji ravni. Stanje, ki zahteva takojšnje ukrepanje očitca, je tudi srčni zastoj. Ko govorimo o srčnem zastoj, govorimo o prekinitvi cirkulacije krvi po telesu. Ob tem gre tudi za zastoj dihanja in bistvenega pomena je takojšnje izvajanje temeljnih postopkov oživljanja. Ker pa gre v visokem odstotku srčnih zastojev za tako motnjo srčnega ritma, katere značilnost je neurejeno, prehitro in nepravilno krčenje srčne mišice in s tem odsotna cirkulacija krvi, je edino uspešno »zdravilo« defibrilacija.

Polavtomatski defibrilator – AED

AED je naprava, ki omogoča zdravstvenim delavcem in tudi laikom učinkovitejše in uspešnejše oživljanje. V razvitem svetu je to nepogrešljiva naprava na vseh krajih, kjer se zadržuje veliko ljudi ali tam, kjer je verjetnost srčnega zastoja večja. V Sloveniji se baza javno dostopnih defibrilatorjev stalno širi in tako nekako lovimo razviti svet na tem področju. Vendar je potrebno poudariti, da sama naprava kot taka, brez znanja uporabe koristi bore malo. Tako je ob dejstvu, da so defibrilatorji vedno bolj dostopni, enako pomembna tudi izobraženost ljudi za njihovo učinkovito uporabo.

Veriga preživetja

Ko govorimo o verigi preživetja, je potrebno upoštevati dejstvo, da je veriga močna toliko kot njen najšibkejši člen. Prvi člen prikazuje pomembnost zgodnje prepoznave srčnega zastoja in klic na pomoč (112). Drugi člen govori o hitrem začetku učinkovitih

temeljnih postopkov oživljanja (masaža srca in umetno dihanje – če to znamo). Tretji člen kaže na pomembnost čim prejšnjega vključevanja defibrilatorja v proces oživljanja. Če zadnji člen govori o delu profesionalnih ekip nujne medicinske pomoči na terenu in kasneje v bolnišnici, nam je takoj lahko jasno, da na prve tri člene vplivajo skoraj izključno očividci – torej kdor koli izmed nas, ki je priča srčnemu zastoju.

Različne raziskave kažejo, da je uspešnost defibrilacije močno pogojena s časom, ki je potekel od nastanka motnje srčnega ritma do izvedbe defibrilacije. Tako se možnost uspešne defibrilacije in s tem uspešnost oživljanja manjša takoj od dogodka naprej, in sicer vsako minuto za približno 10 %. Če defibrilatorja ni na voljo, lahko ta čas deloma »kupimo« z učinkovitim izvajanjem temeljnih postopkov oživljanja. Vendar z izvajanjem teh postopkov vzdržujemo le minimalen pretok krvi po telesu in minimalno preskrbljenost tkiv s kisikom. Prvi telesni organ, ki je izpostavljen takojšnjemu in nezadržnemu propadanju, so možgani in ohranjenost le-teh govori tudi o kakovosti življenja po uspešnem oživljanju.

Uporaba polavtomatskega defibrilatorja

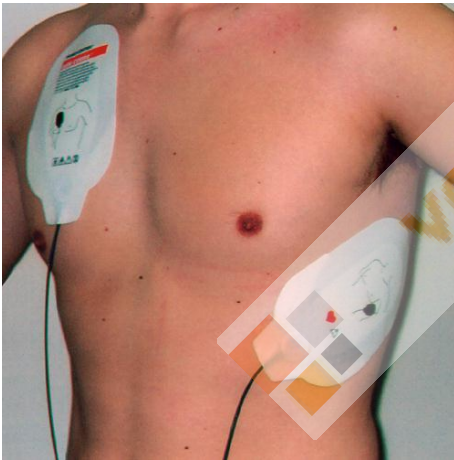
1. Vklop AED

Vklop:

- pritisni na gumb za vklop
- nekateri AED se vklopijo že ob odpiranju pokrova

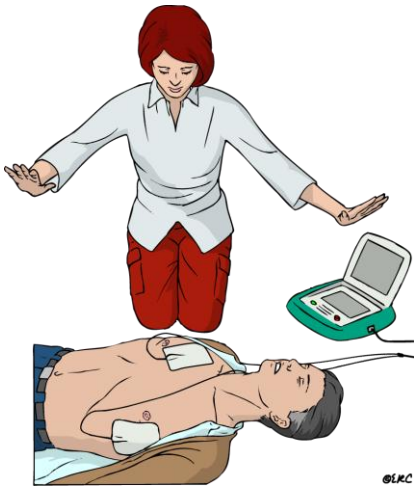
2. Namestitev elektrod

Dober stik elektrod:

- na prsni koš
- suha koža
- odstranitev dlak

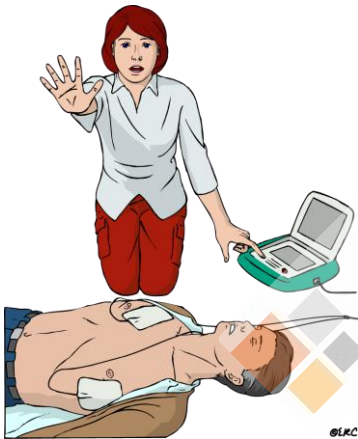
3. Analiza srčnega ritma

Ne dotikaj se bolnika!

- poskrbi, da se NIHČE ne dotika bolnika

4. Šok je priporočen

Zagotovi varnost:

- ne dotikaj se bolnika
- pritisni gumb za proženje šoka
- po izvedbi šoka takoj TPO

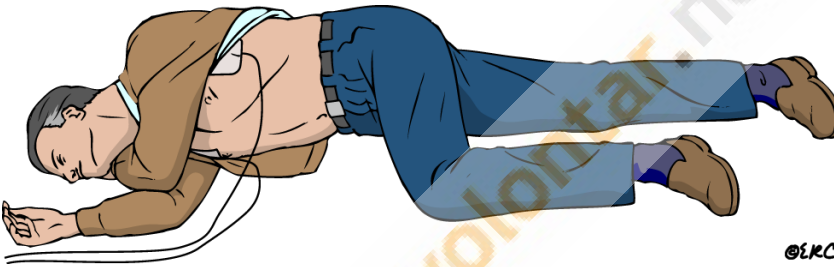
5. Šok ni priporočen

Izvajaj TPO 2 minuti!

- 30 : 2

6. Zanesljivi znaki življenja

- stabilni bočni položaj, stalen nadzor
- elektrode ostanejo prilepljene na prsnem košu!

Zaključek:

Polavtomatski defibrilator je enostavna naprava, ki nam nudi pomoč pri oživljanju. Kakršni koli pomisleki do uporabe naprave so odveč. Dejstvo je, da je naprava lahko nevarna ob neupoštevanju varnostnih opozoril. Nenazadnje upravljamo z napravo, ki razvija visoke šoke električne energije. Obstaja možnost nesreče reševalca zaradi neupoštevanja varnostnih navodil. Primeri nesreč zaradi nepravilne uporabe so v svetu silno redki. Zato naj bo pričujoči prispevek vzpodbuda za dodatno izobraževanje ljudi o prvi pomoči, oživljanju, in uporabi polavtomatskega defibrilatorja (AED). Ko rešujemo nenadno obolele in poškodovane, naj nam bo izziv omogočiti tem ljudem preživetje in kakovostno življenje v prihodnosti, zato sami sebi omogočimo čim več znanja na tem področju.

Priporočila:

- usposabljanje lahko izvajajo le predavatelji z medicinskim znanjem;
- nosilec usposabljanja v povezavi s predavateljem preskrbi šolsko napravo za izvedbo treninga, lutko in alkoholne robčke za čiščenje lutke;
- v skupini naj bo od 7 do 9 slušateljev, vključno s predavatelji in inštruktorji ostalih tem usposabljanja;
- po predstavitvi naprave in prikazu uporabe naj čim več slušateljev samostojno izvede uporabo pod nadzorom predavatelja.

